

Beslut

Datum

2019-09-23

Dnr (anges vid skriftväxling)

511-9393-2016

Dossienr

NVR2046795

Beslut för bildande av naturreservatet Våktardalen

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Våktardalen
NVR-id: 2046795
Natura 2000: Frostvikenfjällen SE0720183
Kommun: Strömsund
Län: Jämtland
Fastighetskartan: 71E7gS
Lägesbeskrivning: 7 km sydost om Jormvattnet och 19 km nordost om Gäddede
Centrumkoordinater: N: 7172915 E: 464220 (SWEREF99 TM)
Fastigheter: Del av Våktardalen 1:1 och Klumpvattenfjäll 1:1 (ny fastighetsbeteckning efter kommande fastighetsbildning)
Ägare: Statens Fastighetsverk
Förvaltare: Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal: 787 hektar, varav 416 hektar produktiv skogsmark
Landareal: 674 hektar

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området	4
Föreskrifter	5
Undantag från föreskrifterna	6
Skötselplan.....	7
Redogörelse för ärendet	7
Ärendets beredning	7
Synpunkter på förslaget till beslut	7
Länsstyrelsens bedömning	8
Naturvärdesinventeringar.....	9
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser	9
Konsekvensutredning.....	10
Upplysningar	10
Bilagor.....	12

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Väktardalen**

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets urskogsartade skogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet är samtidigt att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Urskogsartad granskog präglad av intern beståndsdynamik, med kontinuitet av gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter samt fåglar knutna till ovanstående livsmiljö.

- Natura 2000-naturtyper: fjällbjörkskog (9040), alpina hedar (4060), alpina vattendrag (3220).
- Natura 2000-arter som omfattas av befintlig bevarandeplan (Frostvikenfjällen SE0720183) och som finns i naturreservatet.

Beskrivning av området

Naturreservatet är 787 hektar stort och beläget på fjället Våktarklumpens sydsluttning, sju kilometer sydost om Jormvattnet och 19 kilometer nordost om Gäddede. I södra delen av naturreservatet rinner Våktarån som mynnar i sjön Lill-Våktaren genom ett deltalandskap med vackert meandrande bäcksystem. Vid Våktarån är höjden över havet omkring 420 meter och i de högsta partierna i nordväst når höjden cirka 700 meter över havet.

Fjällsluttningen domineras av granskog med cirka 10% björk. Björkandelen ökar med höjdlägena och längst upp i sluttningen utgörs skogen av fjällbjörkskog. Naturreservatet karaktäriseras av ett flertal djupt nedskurna bäckraviner som mynnar ut i Våktarån. Utmed de örtrika bäckravinerna är skogen ofta högväxt och välsluten. Även mellanliggande skogspartier är trots det fjällnära läget förhållandevis slutna och virkesrika, förmodligen på grund av rörligt näringsrikt markvatten utmed sluttningen. Skogstypen i dessa delar är en blandning mellan frisk blåbärs- och lågörtstyp, som ibland går över i högörtstyp. Mycket grov granskog och grova granlångor finns i de övre delarna av sluttningen där diametrar om 80–90 centimeter inte är ovanliga. Närheten till en flottled har bidragit till att huggningar utförts kring sekelskiftet 1900. Spår av bränder saknas i naturreservatet.

En sommar- och vinterled leder genom sydöstra delen av naturreservatet och en skoterled genomkorsar naturreservatets sydvästra hörn. Intill skoterleden finns ett vindskydd.

En mer omfattande beskrivning av området finns i skötselplanen, bilaga 4.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång,
2. utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,
3. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
4. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
5. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
6. dika, kulvertera dike, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
7. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
8. införa för området främmande växt- eller djurart,
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,
10. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

11. uppföra jakttorn,
12. dikesrensa.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser som markeras på karta, bilaga 1,
3. underhåll av friluftsanordningar som vindskydd samt sommar- och vinterled som markeras på karta, bilaga 1,
4. borttagning av främmande arter genom mekaniska metoder,
5. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
4. elda, annat än med medhavd ved.

Undantag från föreskrifterna

A och C-föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsföreskriften (1978:594),
- c) jakt enligt jaktlag (1987:259),
- d) fiske enligt fiskeförvaltande organisations regler,

- e) underhåll av befintlig skoterled som markeras på karta, bilaga 1,
- f) att flytta och/eller kapa träd som har fallit över befintliga stigar,
- g) att underhålla befintligt båthus som markeras på karta, bilaga 1,
- h) att underhålla befintlig byggnad som markeras på karta bilaga 1, samt att underhålla mark, inklusive röjning av buskvegetation, inom ett avstånd av 15 meter från byggnaden,
- i) normalt underhåll av befintlig väg som angränsar till naturreservatet och som markeras på karta, bilaga 1, innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3,
- j) vattenreglering och kraftproduktion i Blåsjöälven i enlighet med givna tillstånd samt för dennas utövande erforderliga underhålls-, reparations- och förnyelsearbeten.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Genom ett regeringsbeslut i juni 2002 fick Länsstyrelsen i uppdrag att utföra naturvärdesbedömningar av statligt ägda skogar. Under 2003 utfördes inventeringar i Jämtlands län, vilket bland annat resulterade i utpekandet av det aktuella objektet (ID 3160).

I mars 2011 överfördes förvaltaransvaret för Våktardalen och flera andra områden från Statens Fastighetsverk till Naturvårdsverket. Samtidigt ansökte Naturvårdsverket till Lantmäteriet om lantmåteriförrättningar för de överförda objekten. I oktober 2015 avslutade Lantmäteriet inmätning av Våktardalen.

Under 2019 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Åtta yttranden, varav fem utan erinran, inkom till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tagit samtliga yttranden i beaktande.

Sametinget anser att det i syftet ska framgå vilken betydelse området har för renskötsel och att renskötsel är nödvändig för att kunna bevara biologisk mångfald samt vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. Länsstyrelsen kan inte tillmötesgå detta eftersom ett område endast kan förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftsliv (7 kap. 4 § miljöbalken). Länsstyrelsen motsäger dock inte att renskötsel är en del i bevarandet av biologisk mångfald och tillåter, via undantag till föreskrifter, att renskötsel får fortsätta bedrivas i området. Sametinget har även påpekat att det bör framgå vilket värde området har för renskötsel i skötselplanen och att området omfattar ett kulturlandskap som länge påverkats av renskötsel. Länsstyrelsen har lagt till detta i skötselplanen. Vidare anser Sametinget att naturreservatet är förenligt med renskötseln och samiska intressen under förutsättning att samtycke lämnas från berörda samebyar. Detta ligger i linje med Länsstyrelsens strävan.

Raedtievaerie sameby förutsätter att varje planerad åtgärd i naturreservatet ska ske i samråd med samebyn. Länsstyrelsen har skrivit in i skötselplanen att samråd med berörda samebyar ska ske innan större skötselåtgärder utförs.

Strömsunds kommun anser att undantagen från föreskrifterna bör kompletteras med ett undantag för uttransport av fälld björn och älg. Länsstyrelsen har inte lagt till något sådant undantag eftersom framförande av motordrivet fordon inte inskränks i naturreservatets föreskrifter.

Länsstyrelsens bedömning

Naturreservatet utgörs av ett stort sammanhängande skogsområde med mycket höga naturvärden knutna till barrskog i ett sent successionsstadium. Skogen har en delvis riklig förekomst av död ved, höga trädåldrad och kontinuitet av gamla träd och utgör därmed livsmiljö för många olika arter. De skiftande terrängförhållandena med djupa bäckdalar och Väktaråns delsystem bidrar till de höga naturvärdena. Större urskogsartade skogar i boreal region är en prioriterad skogstyp enligt *Nationell strategi för formellt skydd av skog från 2017*.

Området är utpekad att ingå i Natura 2000, EU:s ekologiska nätverk av skyddsvärda naturområden. Dessa områden ska enligt 16 §

områdesskyddsförordningen vara generellt prioriterade för formellt skydd.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som skulle kunna innebära att områdets naturvärden påtagligt skadas. Länsstyrelsen har bedömt att området därför bör förklaras som naturreservat.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Storslagen fjällmiljö*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturvärdesinventeringar

Statens Fastighetsverk pekade 2008 ut en nyckelbiotop i området. Nyckelbiotopen utgörs av fjällnära urskogsartad skog.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservatet ingår i område av riksintresse för rennäring (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken). För att värna riksintresset för rennäring ska särskild hänsyn tas till renbetet. Att skogsmarken, i och med bildande av naturreservat, skyddas mot avverkning bedöms ha en positiv inverkan för renbetet på landskapsnivå.

Naturreservatet ligger även inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) samt rörligt friluftsliv (enligt 4 kap. 1 och 2 § miljöbalken). Östra delen av naturreservatet ingår också i område av riksintresse för obrutet fjäll (enligt 4 kap. 5 § miljöbalken). Vid fjällgården Väktarmon ligger en liten del av naturreservatet inom område av riksintresse för kulturmiljövård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet har en positiv inverkan på riksintressena.

Gällande översiktsplan för Strömsunds kommun antogs 2014. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. Länsstyrelsen bedömer därmed att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken,
- strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter,
- för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden, såsom Natura 2000, krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ miljöbalken.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, chefsjurist Jon Paulsson, naturvårdschef Bitti Jonasson samt handläggare Lisa Linck, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Jöran Hägglund
(beslutande)

Lisa Linck
(föredragande)

Länsstyrelsen
Jämtlands län

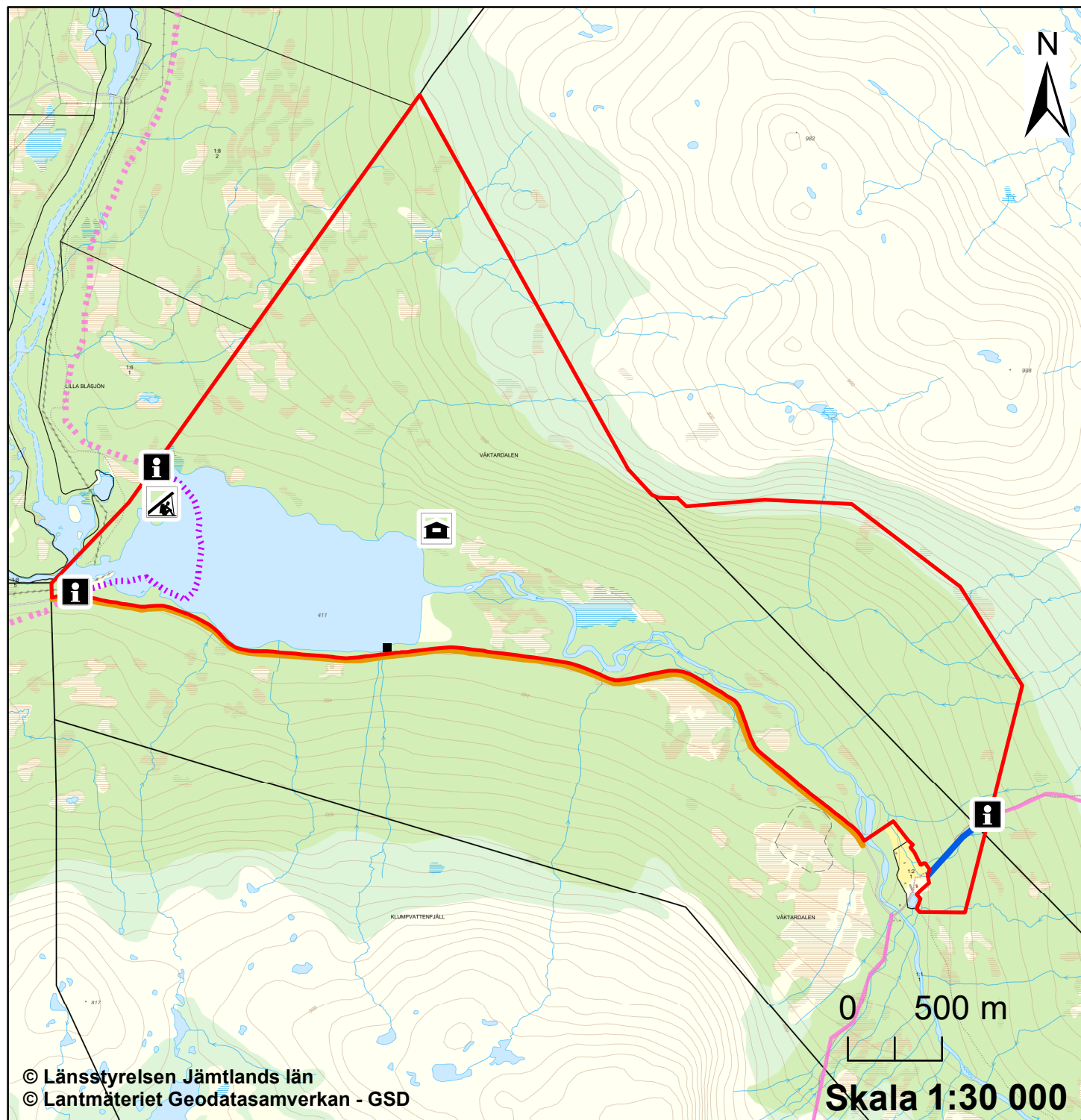
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Underhåll av väg
4. Skötselplan
- 4a. Skötselplankarta

Naturreservatet Våktardalen

Beslutskarta

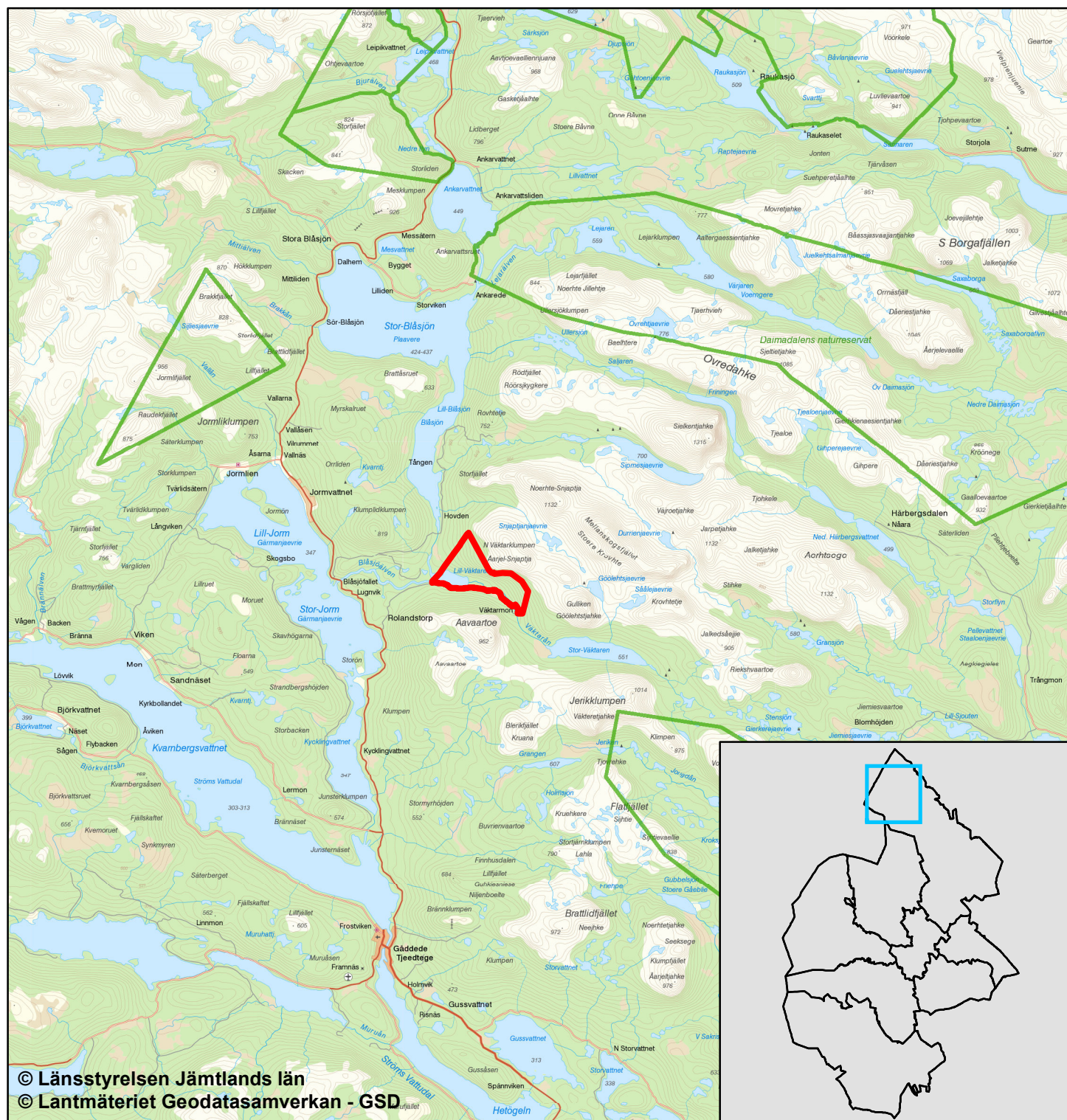

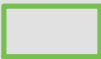
Gräns för naturreservatet Våktardalen	Båthus som omfattas av undantag g) från föreskrifterna
Informationstavlur som omfattas av föreskrift B2	Byggnad som omfattas av undantag h) från föreskrifterna
Vindskydd som omfattas av föreskrift B3	Väg som omfattas av undantag i) från föreskrifterna
Sommar- och vinterled som omfattas av föreskrift B3	Sommar- och vinterled utanför naturreservatet
Skoterled som omfattas av undantag e) från föreskrifterna	Skoterled utanför naturreservatet

Naturreservatet Våktardalen

Översiktskarta

- Naturreservatet Våktardalen
- Övriga naturreservat

0 10 Km

Skala 1:300 000

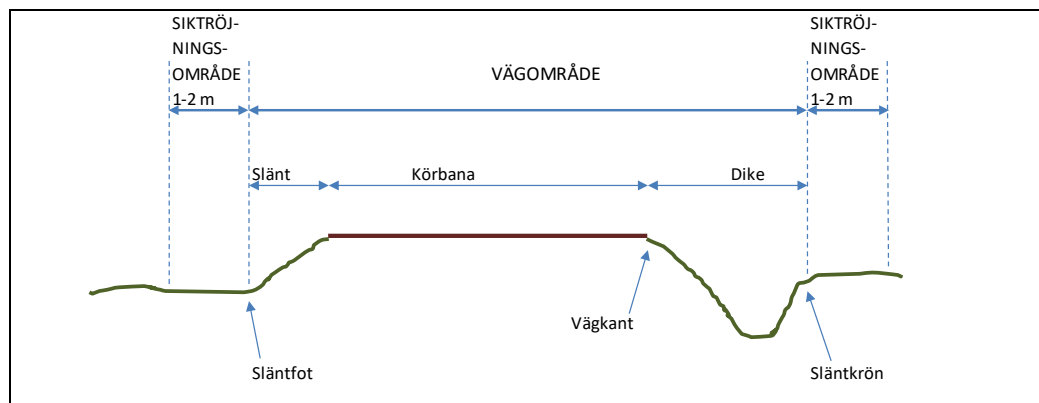
Bilaga 3

Underhåll av väg

Utän hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

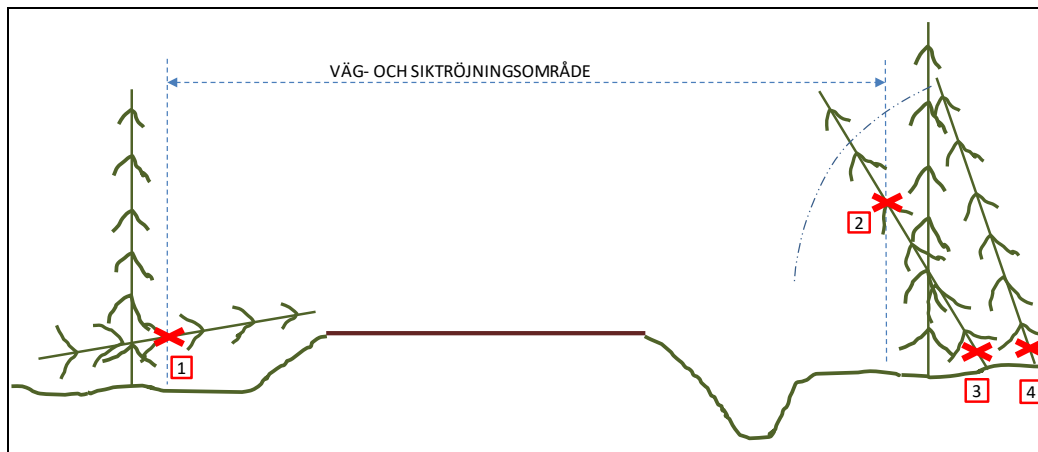
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kantträd med mera, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, skall kvarlämnas i terrängen. Dock alltid utanför gräns till det så kallade siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, bör Länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena. I vissa fall kan sådana åtgärder också kräva tillstånd från Länsstyrelsen.

Skötselplan för naturreservatet Våktardalen

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL.....	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	4
Natura 2000.....	4
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP).....	5
 PLANDEL	6
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	6
Skötselområde A – Urskogsartad granskog och fjällbjörkskog (787 hektar)	6
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	6
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	7
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	7
Övriga uppgifter.....	7
Uppföljning	7
Tillsyn.....	7
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	8
Källförteckning	8

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets urskogsartade skogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet är samtidigt att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Väktardalen
Län	Jämtland
Kommun	Strömsund
Fastigheter	Väktardalen 1:1 samt Klumpvattenfjäll 1:1 (kommer att få ny fastighetsbeteckning efter kommande fastighetsbildning)
Markägare	Statens Fastighetsverk
Areal	787 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län
Natura 2000	Frostvikenfjällen SE0720183

Områdesbeskrivning

Landskap och läge

Naturreservatet Väktardalen är beläget på Väktarklumpens sydsluttning, sju kilometer sydost om Jormvattnet och 19 kilometer nordost om Gäddede. Vid Väktarån är höjden över havet omkring 420 meter och i de högsta partierna i nordväst når höjden cirka 700 meter över havet.

Geologiska förhållanden

Berggrunden utgörs av granatglimmerskiffer och amfibolit. Jordarterna utgörs huvudsakligen av morän och isälvsediment.

Skogen

Fjällslutningen domineras av granskog med cirka 10% björk. Björkandelen ökar dock med höjden och längst upp i slutningen utgörs skogen av fjällbjörkskog. Naturreservatet karaktäriseras av ett flertal djupt nedskurna bäckraviner som mynnar ut i Väktarån. Utmed de örtrika bäckravinerna är skogen ofta högväxt och välsluten. Även mellanliggande skogspartier är trots det fjällnära läget förhållandevis slutna och virkesrika, förmodligen på grund av rörligt näringsrikt markvatten utmed slutningen. Skogstypen i dessa delar är en blandning mellan frisk blåbärs- och lågörtstyp, som ibland går över i högörtstyp. Mycket grov granskog och grova lågor finns i de övre delarna av slutningen där diametrar om 80–90 centimeter inte är ovanliga. Skogen har påverkats av att huggningar har utförts omkring sekelskiftet 1900. Skogen har idag en väl utvecklad beståndsdynamik med olikåldriga bestånd, höga trädåldrar och en riklig förekomst av torrakor och lågor vilket bidrar till ett närmast orört intryck.

Vatten

I naturreservatets sydvästra hörn ligger sjön Lill-Väktaren. Väktarån rinner genom södra delen av naturreservatet och mynnar ut i Lill-Väktaren genom ett deltalandskap med vackert meandrande bäcksystem. Hela området, förutom Lill-Väktaren, är utpekad av Naturvårdsverket som område med särskilt värdefulla vatten ur naturvärdessynpunkt.

Naturvårdsarter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Signalart	Kategori
Kärlväxter			
<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogsnäva		
<i>Lactuca alpina</i>	Torta		
Lavar			
<i>Alectoria sarmentosa</i>	Garnlav	X	NT
<i>Hypogymnia hultenii</i>	Kavernularia		NT
Svampar			
<i>Climacocystis borealis</i>	Trådticka	X	
<i>Laccaria laccata</i>	Laxskivling		
Fåglar			
<i>Perisoreus infaustus</i>	Lavskrika		
<i>Poecile cinctus</i>	Lappmes		VU
<i>Tetrastes bonasia</i>	Järpe		

Rödlistade arter kategoriserade enligt ArtDatabanken 2015. VU = Sårbar (Vulnerable), NT = Missgynnad (Near Threatened). Signalarter enligt Skogsstyrelsen 2014.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget nyttjas för renskötsel av Raedtievaerie och Ohredahke samebyar och omfattar ett kulturlandskap som länge påverkats av renskötsel. Området utgör bland annat åretruntland och kärnområde för riksintresse för rennäringen (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken) för Raedtievaerie sameby. Riksintresseområdet utgörs av huvudkalvningsland och trivselland med mycket bra bete. Området utgör också höst- och brunstland och används som uppsamlingsområde inför vinterflytten. Det finns även renskötselanläggningar inom naturreservatet.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

Naturreservatet angränsar till gården Väktarmon som är en före detta fjällägenhet, etablerad som nybygge 1819. Närheten till en flottled har bidragit till att huggningar har utförts omkring sekelskiftet 1900.

Friluftsliv

Naturreservatet är förhållandevis välbesökt och nyttjas för friluftsliv både sommar- och vintertid. Naturreservatet angränsar till en bilväg och är därmed lätt för besökare att nå. Friluftaktiviteter som bedrivs i området är bland annat vandring, skidåkning, fritidsfiske och jakt. En sommar- och vinterled leder genom östra delen av naturreservatet. Leden kallas för Mellanskogsstigen och sträcker sig mellan Ankarede och Brattli. Det finns även ett par stigar i naturreservatet. En av stigarna leder mellan Väktarmon och Lill-Väktaren längs med norra sidan av Väktarån. Naturreservatets sydvästra hörn genomkorsas av en skoterled. Intill leden finns ett vindskydd. Hela naturreservatet ligger inom statligt skoterregleringsområde. Naturreservatet ligger även inom område av riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken).

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Urskogsartad granskog präglad av intern beståndsdynamik, med kontinuitet av gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter samt fåglar knutna till ovanstående livsmiljö.
- Natura 2000-naturtyper: fjällbjörkskog (9040), alpina hedar (4060), alpina vattendrag (3220).
- Natura 2000-arter som omfattas av befintlig bevarandeplan (Frostvikenfjällen SE0720183) och som finns i naturreservatet.

Natura 2000

Hela naturreservatet är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet. För ytterligare information om Natura 2000-området, se befintlig bevarandeplan för Frostvikenfjällen SE0720183.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP)

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer. Inga sådana arter eller livsmiljöer är kända inom naturreservatet, men om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Samma förvaltningsinriktning gäller för hela naturreservatet som i skötselplanen benämns som skötselområde A.

Skötselområde A – Urskogsartad granskog och fjällbjörkskog (787 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av delvis urskogsartad granskog med inslag av fjällbjörkskog. Skogen har en väl utvecklad intern beståndsdynamik med olikåldriga bestånd, höga trädåldrar och en delvis riklig förekomst av död ved. Till skötselområde hör även sjön Lill-Väktaren samt Väktarån som mynnar ut i Lill-Väktaren genom ett deltalandskap med vackert meandrande bäcksystem.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av urskogsartad granskog med inslag av fjällbjörkskog. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter, främst inom artgrupperna bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter samt fåglar. Gynnsamt tillstånd ska råda för arter, och deras livsmiljöer, utpekade i Natura 2000-nätverket. Arealen urskogsartad granskog med inslag av fjällbjörkskog ska vara 787 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling.

Skötselåtgärder

- Inga, bevarandemålen nås genom fri utveckling.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Området är förhållandevis välbesökt och nyttjas för friluftsliv både sommar- och vintertid. Friluftaktiviteter som bedrivs i området är bland annat vandring, skidåkning, fritidsfiske och jakt. En skoterled och en sommar- och vinterled genomkorsar naturreservatet. Intill skoterleden finns ett vindskydd. Naturreservatet angränsar till en bilväg och är därmed lätt för besökare att nå. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett större antal besökare.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet. Områdets friluftsanordningar ska vara i gott skick.

Skötselåtgärder

- Informationstavlor för naturreservatet sätts upp vid områdets entréer.
- Underhåll av sommar- och vinterled samt vindskydd.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
Friluftsliv	Uppsättning av fyra informationstavlor.	1	Inom 1 år	Underhåll vid behov
Friluftsliv	Underhåll av sommar- och vinterled samt vindskydd.	2	Vid behov	Återkommande

Övriga uppgifter

Samråd med rennäringen

Innan någon större skötselåtgärd genomförs ska samråd med berörda samebyar ske.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Lundqvist, J, 1969: Jordartskarta över Jämtlands län, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr: Ca 45
- Lundqvist J, 1984: Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr Ba 31
- Naturvårdsverket 2004. Skyddsvärda statliga skogar. Jämtlands och Västerbottens län. Naturvårdsverkets Rapport 5343.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Skogsstyrelsen 2014. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping.
- Strömsunds kommun 2014. Översiktsplan för Strömsunds kommun.

Källor på internet

- Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.
- Lantmäteriet. Historiska kartor. <http://historiskakartor.lantmateriet.se>.
- Länsstyrelsen i Jämtlands län. Bevarandeplan för Natura 2000-området Frostvikenfjällen SE0720183. <https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/privat/djur-och-natur/skyddad-natur.html>
- Naturvårdsverket. EU:s direktiv för biologisk mångfald. <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/Biologisk-mangfald-i-EU/EUs-naturvardsdirektiv/>.
- Naturvårdsverket. Natura 2000 i Sverige. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Natura-2000/>
- Naturvårdsverket. Process att bilda naturreservat. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/>.
- Naturvårdsverket. Vägledning för arbetet med att bilda naturreservat. <http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper. Objekt ID 14397. Skogsdataportalen

<http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlistade arter i Sverige. www.artfakta.se.

Ej tryckta källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatas 2019-02-06. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatas 2019-02-06. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

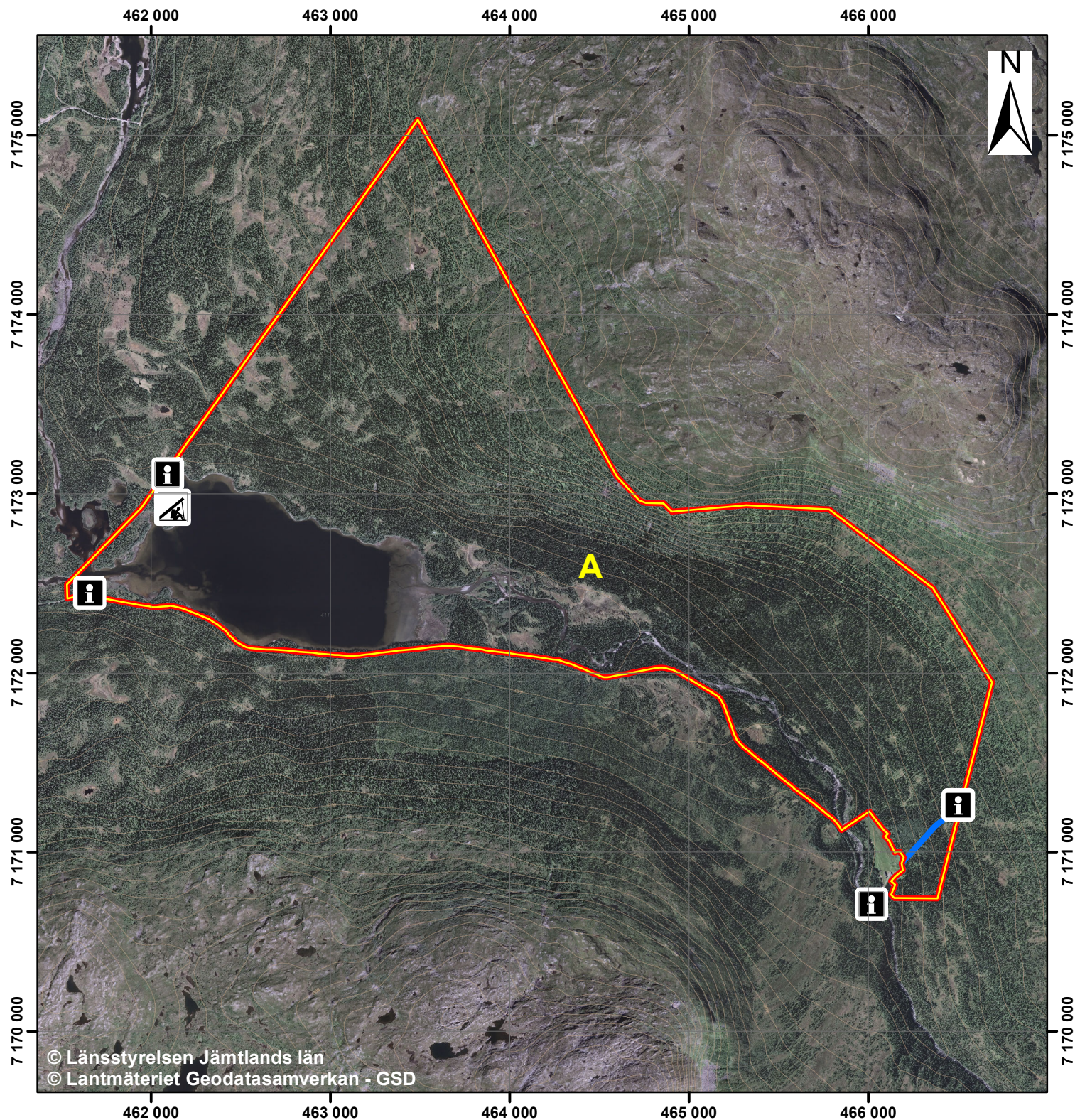
Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län

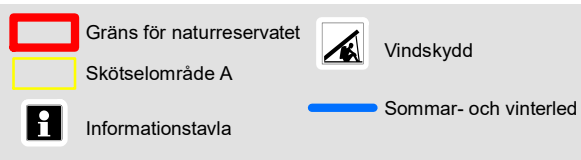

Naturreservatet Våktardalen

Skötselplankarta

SWEREF 99 TM, Höjdkurvor 5 m intervall

0 500 m

Skala 1:30 000